

**Program prevence
Gymnázia Čelákovice
na školní rok 2019 – 2020**

Obsah

1 Úvod.....	4
Minimální preventivní program Gymnázia Čelákovice	4
Členové realizačního týmu Minimálního preventivního programu Gymnázia Čelákovice ...	4
Školní metodická prevence dále spolupracuje:	4
2 Charakteristika a specifika školy	5
3 Zmapování současné situace ve škole	7
3.1 Informace od pedagogů.....	7
3.2 Informace od rodičů	9
3.3 Informace od žáků.....	9
4 Cíle vyplývající ze zmapované situace	10
4.1 Hlavní dlouhodobé cíle	10
4.2 Specifické krátkodobé cíle	10
5 Postupy, opatření a aktivity k dosažení vytyčených cílů	11
5.1 Práce pedagogů.....	11
Příímá práce pedagogů.....	11
Vzdělávání pedagogů	11
Vzdělávání školního metodika prevence	11
Spolupráce pedagogů	11
Spolupráce se zákonnými zástupci nezletilých žáků	11
Informace o činnosti školní metodičky prevence	11
Aktivity pro rodiče.....	12
5.2 Programy preventivních aktivit pro žáky	12
Informace o činnosti školní metodičky prevence a možnosti pomoci	12
Preventivní aktivity realizované školou	12
Preventivní aktivity realizované externími pracovníky či organizacemi	13
Prevence reagující na konkrétní situaci.....	15
Jednorázové aktivity	15
Volnočasové aktivity.....	15
5.3 Ostatní akce	17
5.4 Řešení přestupků.....	17
Výňatek ze školního řádu, výňatek z organizačních opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, k ochraně žáků před rizikovým chováním, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.....	17
Sankční řád	18

Krizový plán Gymnázia Čelákovice	19
A. Jak postupovat při řešení krizových situací.....	19
1. Ochrana majetku osob.....	19
2. Ochrana majetku školy, vandalismus.....	19
3. Ochrana zdraví osob.....	20
B. Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí školy	22
1. Konzumace tabákových výrobků ve škole	22
2. Konzumace alkoholu ve škole	23
3. Nález alkoholu ve škole	23
4. Zadržení alkoholu u studenta.....	23
5. Konzumace omamných a psychotropních látek ve škole.....	24
6. Distribuce OPL ve škole.....	24
7. Nález OPL ve škole.....	25
8. Zadržení OPL u žáka.....	25
9. Podezření na přechovávání OPL u žáka.....	25
C. Rizikové chování	26
1. Rizikové chování v dopravě	26
2. Poruchy příjmu potravy.....	26
3. Syndrom CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte).....	27
4. Školní šikanování.....	29
5. Kyberšikana	30
6. Homofobie.....	32
7. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus.....	33
9. Krizové situace spojené s násilím.....	37
10. Netolismus	39
11. Sebepoškozování.....	40
12. Nová náboženská hnutí	42
13. Rizikové sexuální chování.....	44
14. Příslušnost k subkulturám.....	48
15. Domácí násilí	50
5.5 Spolupráce s okolím	57
5.6 Evidence a efektivita.....	57
5.7 Časový harmonogram aktivit.....	58
6 Seznam platné školské legislativy	6

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT	6
7 Seznam dostupné odborné a metodické literatury, videotéka, web stránky, časopisy	8
8 Seznam organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování, organizací poskytujících odbornou pomoc	9
9 Program proti šikanování	11
Nepřímé znaky šikanování - doporučení učitelům	12
Doporučení rodičům	13
Přímé znaky šikanování	13

1 Úvod

Minimální preventivní program Gymnázia Čelákovice je ve škole úspěšně realizován. Koordinaci tvorby Minimálního preventivního programu školy, jeho realizaci a následnou evaluaci zajišťuje školní metodička prevence. Rovněž zodpovídá za zajištění a koordinaci všech preventivních aktivit ve škole.

Minimální preventivní program Gymnázia Čelákovice

- představuje těžiště strategie prevence rizikového chování žáků ve škole
- je nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu Gymnázia Čelákovice
- jedná se o dlouhodobý program primární prevence zaměřený na výchovu k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování žáků, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnutí zátěžových situací žáka
- je zaměřen na prevenci a vzdělávání žáků gymnázia ve věkové kategorii od 11 – 19 let
- je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy
- vychází z koncepčních materiálů zahrnujících primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji
- je průběžně aktualizován vzhledem k současnému stavu a potřebám školy

Členové realizačního týmu Minimálního preventivního programu Gymnázia Čelákovice

- výchovná poradkyně Mgr. Eva Švecová
- školní metodička prevence Mgr. Lucie Muzikářová
- třídní učitelé
- ředitelka školy Mgr. Barbara Holubcová
- vedoucí organizačně správní složky Mgr. Pavla Černá
- vedoucí pedagogických pracovníků Mgr. Jana Salačová

Školní metodička prevence dále spolupracuje:

- s vedením školy
- s ostatními pedagogickými pracovníky školy
- s nepedagogickými pracovníky školy
- se zákonnými zástupci nezletilých žáků

- se zletilými žáky
- s odborníky z institucí zabývajících se primární prevencí rizikového chování dětí a mládeže

2 Charakteristika a specifika školy

Gymnázium Čelákovice je střední všeobecně vzdělávací školou, která připravuje žáky především ke studiu na vysokých školách. Na realizaci Školního vzdělávacího programu školy se podílí více jak 30 pedagogických pracovníků. Ve škole je celkem 11 tříd, z toho 4 na nižším gymnáziu a 7 na vyšším gymnáziu, s celkovým počtem 162 žáků. Téměř polovina žáků dojíždí autobusem nebo vlakem do školy z oblastí okresu Praha - východ. Škola je situována v blízkosti vlakového i autobusového nádraží nedaleko centra města.

Gymnázium se nachází v malém městě blízkosti Prahy. Školu navštěvují studenti místní i dojíždějící z okolních měst a vesnic. Přestože lokalita malého města má své výhody jako dobrá dostupnost pro všechny nebo krátká dochozí vzdálenost k různým institucím, velkou nevýhodou je snadná dostupnost návykových látek, na což se náš preventivní program bude zaměřovat. Téměř polovina žáků dojíždí autobusem nebo vlakem do školy z oblastí okresu Praha - východ. Škola je situována v blízkosti vlakového i autobusového nádraží nedaleko centra města.

Škola se nachází v jedné budově společně se základní školou. Gymnázium má k dispozici celé druhé patro, výuka tudíž probíhá v jednom prostoru a studenti nemusí (kromě výuky tělesné výchovy) nikam docházet. Tím je jednodušší vykonávání dozorů, na studenty dohlíží vždy stanovený dozor na chodbách. Minimalizuje se tím riziko problémového chování o přestávkách.

Ve škole došlo v tomto školním roce k výrazným změnám. Kromě změny ve vedení školy došlo i k výrazné obměně pedagogického sboru. Hlavním cílem školy je stabilizovat pedagogický sbor, změřit se na kvalitní výuku a dosažení kvalitního všeobecného vzdělání. Ze stran rodičů i studentů jsou zaznamenány pozitivní ohlasy na změnu atmosféry ve škole.

Záleží nám na kvalitě našich studentů, kteří se díky tomu mohou vzájemně motivovat. Usilujeme nejen o rozšiřování jejich vědomostí, ale chceme pečovat i o jejich duchovní svět a hodnoty. Chtěli bychom vybudovat odborně a lidsky kvalitní učitelský sbor a zakládáme si na rodinném prostředí naší školy. Respektujeme individuality našich žáků a snažíme se o jejich všestranný rozvoj.

Máme propracovaný systém hodnocení a jednoznačný systém pravidel chování zakotvený ve školním řádě. Aby nedocházelo k záškoláctví, stanovila ředitelka školy povinnou minimálně 80% docházku v jednotlivých předmětech. Pokud absence převyšuje povolených 20%, dochází k přezkoušení.

Pomáháme dětem s hendikepem, spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, na škole pracuje asistent pedagoga.

Naprostá většina našich studentů úspěšně pokračuje ve vzdělávání na vysokých školách doma i v zahraničí.

Kontakty do školy: telefon: 326 929 011

e-mailová adresa školy: info@gcelakovice.cz

Adresy zaměstnanců: jmeno.prijmeni@gcelakovice.cz

www stránka školy: www.gcelakovice.cz

Ředitel školy: Mgr. Barbara Holubcová

Vedoucí organizačně správní složky: Mgr. Pavla Černá

Vedoucí pedagogických pracovníků: Mgr. Jana Salačová

Školní metodička prevence: Mgr. Lucie Muzikářová

Výchovná poradkyně: Mgr. Eva Švecová

3 Zmapování současné situace ve škole

Škola se zaměřuje na prevenci rizikového chování od prvních ročníků až po ročníky maturitní. Studenti jsou zapojováni do jednotlivých programů a aktivit, které svým charakterem a podstatou plní funkci prevence rizikového chování. Zájmové vzdělávání žáků, eliminující jejich volný čas na minimum, se uskutečňuje převážně v nabízených kurzech a kroužcích, které škola organizuje a na nepovinných předmětech, jako je např. výuka cizích jazyků. Z dlouhodobého pohledu škola řeší pouze ojedinělé závažné případy rizikového chování žáků, např. neplnění studijních povinností, poruchy příjmu potravy, šikanu, záškoláctví apod.

3.1 Informace od pedagogů

- Ve škole funguje velmi dobře monitorovací systém rizikového chování žáků. Spočívá v odhalování nežádoucích projevů chování žáků ve školním i mimoškolním prostředí. Je založen na spolupráci školní metodičky prevence a výchovné poradkyně v jedné osobě s třídními učiteli, ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy a zákonnými zástupci. Cílem tohoto systému je podchycení rizikového chování jednotlivých žáků a následná odborná intervence při řešení rizikového chování žáků tak, aby nedocházelo k vyhocení konfliktních situací a k narušování optimálního sociálního klimatu ve třídě či škole. Všichni učitelé zapisují poznámky o nevhodném chování žáků buď do žakovských indexů, nebo do poznámky v elektronické třídní knize, třídní učitelé je průběžně vyhodnocují ve spolupráci se školním metodikem prevence.
- Učitelé informují školního metodika prevence o výchovných problémech žáků. Školní metodik prevence vede evidenci výskytu rizikového chování žáků ve škole a při aktivitách pořádaných školou. Podle závažnosti jednotlivých případů řeší rizikové chování žáků, přičemž postupuje dle krizových scénářů (viz Krizový plán Gymnázia Čelákovice), doporučených metodických pokynů MŠMT, školního řádu, úzce spolupracuje s vedením školy. Závažnější případy konzultuje s okresním metodikem prevence či dalšími odborníky z organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování a poskytujících odbornou pomoc.
- Učitelé konzultují s metodikem prevence jednotlivé případy rizikového chování žáků a hledají společně s třídním učitelem žáka nejlepší způsob řešení daného problému.

- Nejzávažnější případy rizikového chování žáků jsou projednávány výchovnou komisí nebo pedagogickou radou (alkohol a kouření na akcích školy, šikana, neomluvená absence většího rozsahu a ničení školního majetku). Méně závažná opakovaná porušování školního řádu (pozdní omlouvání, pozdní příchody, nepřezouvání a v neposlední řadě neplnění studijních povinností žáky) projednává školní metodička prevence s třídními učiteli, žáky a jejich zákonnými zástupci.
- Před odjezdem na vícedenní akce (adaptační, sportovně - turistické a lyžařské kurzy, exkurze a zahraniční pobyty) podepisují žáci prohlášení, v němž se zavazují, že nebudou porušovat školní řád užíváním návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky).
- Další informace o žácích získávají učitelé z dotazníkových šetření, slohových prací, esejí, řízených rozhovorů se žáky a pozorováním jejich činnosti při různých aktivitách.

3.2 Informace od rodičů

- Školní metodik prevence získává informace o žácích z osobního jednání se zákonnými zástupci nezletilých žáků, e-mailové pošty, telefonických rozhovorů, dotazníků i vlastních pozorování.
- Školní metodik prevence vypisuje konzultační hodiny pro zákonné zástupce žáků.
- Výchovná poradkyně a školní metodička prevence se pravidelně účastní schůzek Rodičovského sdružení Gymnázia Čelákovice.
- Aktivnímu řešení problematiky primární prevence ve škole napomáhají souhlasy zákonných zástupců či zletilých studentů, které platí vždy na jeden školní rok. Tyto souhlasy ošetřují oblasti: zveřejňování oficiálních fotografií zhotovených na akcích školy, souhlas zákonných zástupců s užitím diagnostických metod v zájmu udržení optimálního sociálního klimatu ve škole apod.

3.3 Informace od žáků

- Školní metodička prevence získává informace z dotazníků a anket určených žákům, z rozhovorů se žáky, e-mailové pošty, hodnocení žáků a učitelů.
- Sociometrická šetření třídních kolektivů a následnou krizovou intervenci v problémových třídních kolektivech zajišťuje školní metodička prevence dotazníkovým šetřením, které je zaměřeno na zjišťování rizikového chování žáků, šikanu apod. Sama nebo ve spolupráci s třídními učiteli na mimořádných třídnických hodinách a učiteli vyučujícími zejména základům společenských věd a biologii předchází výskytu rizikového chování žáků. Ankety žáků na různé aktivity primární prevence a rozhovory se žáky slouží jako zpětná vazba při aktualizaci a realizaci Minimálního preventivního programu školy.
- Školní metodička prevence vypisuje rovněž konzultační hodiny pro žáky.

4 Cíle vyplývající ze zmapované situace

4.1 Hlavní dlouhodobé cíle

- výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování žáků,
- udržení zdravého sociálního klimatu ve škole,
- výchova žáků ke zdravému životnímu stylu,
- výchova žáků k osvojení pozitivního sociálního chování,
- harmonický rozvoj žákovy osobnosti,
- začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků – cizinců do kolektivu vrstevníků a do českého vzdělávacího systému.

4.2 Specifické krátkodobé cíle

- aktualizace individuálních vzdělávacích plánů a plánů podpurných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané,
- stanovení pravidel pro práci se žáky – cizince
- zajištění primární prevence v oblasti poruch příjmu potravy,
- vedení žáků ke vzájemné úctě a k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka,
- vedení žáků k humánnímu a tolerantnímu jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince,
- zvýšení osvětové činnosti třídních učitelů i ostatních pedagogů ve třídách,
- zkvalitnění práce třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách ve spolupráci se školním metodikem prevence,
- zavedení jednotného postupu pedagogů při řešení rizikového chování žáků v souladu se Školním řádem Gymnázia Čelákovice a Krizovým plánem školy.

5 Postupy, opatření a aktivity k dosažení vytyčených cílů

Pro komplexní zajištění úkolů v oblasti primární prevence je potřeba spolupráce všech subjektů podílejících se na výchově a vzdělání žáků ve škole.

5.1 Práce pedagogů

Přímá práce pedagogů

Výchovně vzdělávací působení pedagogů na žáky ve výchovně vzdělávacím procesu a na veškerých akcích organizovaných školou. Specifická primární prevence v rámci vyučovacích hodin a kurzů, které jsou nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu školy. Osobní příklad pedagogů.

Vzdělávání pedagogů

Cílené dle potřeby školy, popř. dle současné nabídky, určené zejména nově nastupujícím pedagogům a třídním učitelům. Bohatou nabídku vzdělávacích akcí zpracovává a koordinuje školní metodička prevence, zajišťuje a předává odborné informace o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

Vzdělávání školního metodika prevence

Průběžné vzdělávání dle současné nabídky, samostudium.

Spolupráce pedagogů

Školní metodička prevence spolupracuje s vedením školy, předsedy předmětových komisí, třídními učiteli a ostatními členy pedagogického sboru. Školní metodička prevence informuje pedagogický sbor o hlavních přístupech aktualizovaného Minimálního preventivního programu školy a míry zaangażování jednotlivých pedagogů do jeho realizace.

Spolupráce se zákonnými zástupci nezletilých žáků

Informace o činnosti školní metodičky prevence

Školní metodička prevence se účastní pravidelných schůzek Rodičovského sdružení Gymnázia Čelákovice čtyřikrát do roka. Informace o činnosti školní metodičky prevence lze dále najít na webových stránkách školy ve Výroční zprávě Gymnázia Čelákovice nebo v Minimálním preventivním programu Gymnázia Čelákovice

(www.gcelakovice.cz). Třídní učitelé informují zákonné zástupce žáků na rodičovských schůzkách o náplni práce výchovné poradkyně a školní metodičky prevence. Jsou vypsány konzultační hodiny pro zákonné zástupce nezletilých žáků a žáky zletilé.

Aktivity pro rodiče

Účast na společných akcích pořádaných školou nebo rodičovským sdružením – pravidelné schůzky pro rodiče, Imatrikulace, Vánoční setkání, maturitní plesy, besedy pro rodiče a pedagogy, Majáles, atd.

5.2 Programy preventivních aktivit pro žáky

Informace o činnosti školní metodičky prevence a možnosti pomoci

Poradenská činnost, dotazníková šetření, výchovné komise, krizová intervence ve třídách na mimořádných třídnických hodinách, evidence rizikového chování žáků, konzultační hodiny pro žáky a jejich zákonné zástupce, další schůzky se žáky a jejich rodiči dle potřeby či vzájemné dohody, informační schůzka pro nastupující žáky, nástěnky, koordinace aktivit primární prevence na škole, seznámení s Minimálním preventivním programem Gymnázia Čelákovice Krizový plán Gymnázia Čelákovice, aktualizace Výroční zprávy školy v oblasti primární prevence, Školní vzdělávací program a školní strategie primární prevence na webových stránkách školy, spolupráce s organizacemi zajišťujícími primární prevenci.

Preventivní aktivity realizované školou

- Specifická a nspecifická primární prevence v rámci výchovně vzdělávacího procesu (viz školní vzdělávací program, učební plány).
- Programy aktivního sociálního učení a programy specifické primární prevence, programy na prožitkových kurzech adaptačních, sportovně-turistických apod.
- Pravidelné třídnické hodiny – osvěta a poradenství (Školní řád Gymnázia Čelákovice, Minimální preventivní program školy, Krizový plán školy, učební styly a umění učit se, předcházení neprospěchu žáků, omlouvání absencí – neomluvené hodiny, záškoláctví, agresivita, vulgarismy, šikana a kyberšikana, plnění studijních povinností, alkohol a kouření na školních akcích, ničení školního majetku).
- Sociometrická šetření v třídních kolektivech v rámci prevence.
- Dotazníková šetření třídních kolektivů k zjištění rizikového chování žáků.

- Exkurze.
- Zajištění spolupráce s institucemi zabývajícími se primární prevencí.

Preventivní aktivity realizované externími pracovníky či organizacemi

- Besedy a přednášky zaměřené na problematiku sexuální výchovy, dopravní výchovy, kyberšikany, návykových látek, šikany, xenofobie, rasové nesnášenlivosti, výchovy ke zdravému životnímu stylu – poruch příjmu potravy, domácího násilí a linek bezpečí, realizované osvědčenými pracovníky občanských sdružení, event. dle momentální nabídky.

Dlouhodobé preventivní aktivity

- Specifická a nespecifická primární prevence rizikového chování žáků v rámci výchovně vzdělávacího procesu, aktivity (výklad, besedy, diskuze, seminární práce, eseje, dotazníková šetření, referáty, prezentace, využití internetu, soutěže) zaměřené na oblast zdraví a zdravého životního stylu.

Předmět	Téma vyučovací hodiny
OV OB ZSV Seminář ze základů společenských věd	Politologie – parlamentní zákonodárství, zákony týkající se držení, užívání a dealerství drog, nelegální převoz drog Obecná psychologie – fantazie, vjemy – činitelé, kteří je ovlivňují – návykové látky Charakter – změna vlastností působením drog, závislosti na počítačových hrách, automatech atd. Regulace lidské činnosti (komunikativní dovednosti) Člověk a společnost, šikanování a agresivita Aktivní sociální učení – asertivita, sebeovládání Právní normy – trestní právo, rodinné, pracovní právo Vnitřní řád školy Úloha reklamy – alkohol, tabákové výrobky Testy, dotazníky, ankety
Chemie	BOZP – práce s jedy, organickými rozpouštědly Alkohol, tabák – závislosti Alkaloidy – zneužívání návykových látek, léky

Biologie	<p>Biologie člověka – vliv návykových látek na vývoj jedince.</p> <p>Potravní řetězce – vliv racionální výživy na zdraví (stravovací návyky, sestavování jídelníčku, poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie.</p> <p>Zdravý životní styl – nepodléhat toxikomani.</p> <p>Botanika – mák, surovina pro farmaceutický průmysl, zneužití</p> <p>–přadné rostliny</p> <p>–konopí seté, durman, houby atd.</p>
Tělesná výchova	Výchova ke zdravému životnímu stylu – zvyšování odolnosti proti zátěžím, posilování, anabolika, relaxace, regenerace po zátěži
Zeměpis	Vegetační pásma světa – hlavní oblasti produkce drogových látek
Dějepis	1840 – 42 tzv. opiové války, Čína, Francie, Velká Británie
Cizí jazyky	Slovní zásoba, tisk, internet
Český jazyk a literatura	Beatníci, surrealismus, česká literatura 70. let, Radek John

- Program péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané. Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a chování a zdravotním postižením jsou začleněni do výchovně vzdělávacího procesu do běžných tříd a studují dle individuálních vzdělávacích plánů, plánů podpůrných opatření a úprav studijního režimu.
- Program péče o žáky cizince; začlenění žáků cizinců do kolektivu vrstevníků a do českého vzdělávacího systému.
- Adaptační, lyžařské, sportovně-turistické kurzy, které jsou povinnou součástí Školního vzdělávacího programu školy.
- Nabídka široké škály nepovinných předmětů a volnočasových aktivit, která je realizována ve škole i mimo ni.
- Osvětová a poradenská činnost poskytovaná ve škole výchovnou poradkyní a školní metodičkou prevence nebo ve spolupráci s odborníky či specializovanými zařízeními.

Prevence reagující na konkrétní situaci

- Jednání školní metodičky prevence s třídními učiteli, ostatními učiteli, žáky a jejich zákonnými zástupci, předání kontaktů na odborníky.
- Intervence školní metodičky prevence, výchovné poradkyně a dalších odborníků na primární prevenci rizikového chování žáků v třídních kolektivech, intervence u jednotlivců.
- Zařazení vhodných jednorázových aktivit pro třídní kolektivy dle současné nabídky.

Jednorázové aktivity

- Jednorázové aktivity dle momentální nabídky.
- V průběhu prvního čtvrtletí 2020 proběhne dotazníkové šetření na téma Klima třídy
- Plánovaná exkurze do Osvětimi
- Plánované besedy s různými institucemi – Dům světla, Policie ČR
- V prosinci proběhly etické dílny od externích spolupracovníků Hope4kids, z. s. v následujících třídách:
 - prima – téma Moc slova
 - sekunda – téma Moc slova
 - tercie – téma Image, nebo charakter
 - kvarta – téma J. A. Komenský

Volnočasové aktivity

Škola realizuje řadu jednorázových či pravidelných aktivit cíleně zaměřených na smysluplné využívání volného času. K dlouhodobé tradici školy patří realizace adaptačních prožitkových kurzů pro primu nižšího gymnázia, kvintu a I. ročník vyššího gymnázia, lyžařských kurzů, kurzů sportovně-turistických, jazykových kurzů a zahraničních pobytů, tuzemských a zahraničních exkurzí. Většina kurzů je nedílnou a tedy povinnou součástí školního vzdělávacího programu školy.

Škola nabízí žákům širokou škálu nepovinných předmětů.

- Výuka jazyků
- Přírodovědný kroužek
- Přípravné kurzy k přijímacím zkouškám
- Kurz zdravé výživy a vaření

Všichni žáci mají možnost během studia absolvovat níže uvedené aktivity. Některých aktivit se účastní žáci společně se svými pedagogy.

- zahraniční a tuzemské poznávací zájezdy
- zahraniční i tuzemské exkurze
- jazykové kurzy
- sportovní aktivity: sportovní turnaje, šachové turnaje, sportovní kurzy (adaptační kurz, lyžařský kurz, sportovně-turistický kurz).

5.3 Ostatní akce

- maturitní plesy
- Imatrikulace
- majáles
- burzy škol
- Vánoční setkání
- soutěže, olympiády, sportovní utkání apod.

5.4 Řešení přestupků

Školní řád Gymnázia Čelákovice <http://www.gcelakovice.cz>

Výňatek ze školního řádu, výňatek z organizačních opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, k ochraně žáků před rizikovým chováním, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

- Žák a zákonný zástupce mají právo na poradenskou pomoc školy.
- Žák a zákonný zástupce mají právo na ochranu před fyzickým a psychickým násilím, před projevy šikany, rasismu, xenofobie a netolerance vůči odlišnosti.
- Žák a zákonný zástupce mají právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti, na ochranu svého jména.
- Žák je povinen dodržovat předpisy a pokyny k bezpečnosti a k ochraně zdraví, s nimiž byl seznámen.
- Žák je povinen ve škole a na akcích organizovaných školou dodržovat pravidla slušného chování a svým chováním na veřejnosti chránit dobré jméno školy. Projev žáka nesmí být vulgární ani urážlivý.
- Žák je povinen dodržovat zákaz přinášet do areálu školy a do školní budovy a užívat návykové látky (včetně alkoholických nápojů a tabákových výrobků), dále donášet látky a předměty ohrožující zdraví a bezpečnost, zvířata a jiné živočichy, pokud to není pro výukové účely na žádost vyučujícího. Tyto zákazy platí i pro všechny mimoškolní akce.
- Zákaz kouření v areálu školy platí i v době polední přestávky.

Sankční řád

- Napomenutí třídního učitele uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo z podnětu jiného vyučujícího za méně závažné porušení školního řádu.
- Důtku třídního učitele uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo z podnětu jiného vyučujícího při závažnějším porušení školního řádu nebo při opakovaném méně závažném porušování školního řádu.
- Důtku ředitele školy uděluje ředitel školy na návrh třídního učitele nebo jiného vyučujícího při závažném porušení školního řádu nebo při opakovaném závažnějším porušování školního řádu.
- O podmíněčném vyloučení žáka, jenž splnil povinnou školní docházku, ze školy rozhoduje ředitel školy na základě závažného zaviněného porušení povinností daných školním řádem. Ředitel stanoví v odůvodnění rozhodnutí zkušební lhůty nejdéle na dobu 1 roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností daných školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení ze školy.
- S kázeňskými opatřeními musí být neprodleně seznámen ředitelka školy a písemně vyrozuměn zákonný zástupce žáka nebo zletilý žák. Třídní učitel zapisuje kázeňská opatření do třídního výkazu včetně čísla jednacího.

Krizový plán Gymnázia Čelákovice

A. Jak postupovat při řešení krizových situací

1. Ochrana majetku osob

- Nošení cenných věcí do školy je rizikovým chováním, může vést k jejich odcizení.
- Krádež je protiprávním jednáním. Škola je povinna krádež hlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučit poškozenému (jeho zákonnému zástupci) obrátit se na tyto orgány.
- Žáci jsou vedeni ke schopnosti rozpoznat protiprávní jednání a v případě, kdy jsou svědky takového jednání, ohlásit věc pedagogickému pracovníkovi školy.
- Žák, který zjistí odcizení svého majetku, je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit svému třídnímu učiteli nebo v sekretariátu školy.
- O události se následně vyhotoví záznam na základě výpovědi poškozeného.
- Věc se ohlásí na městském oddělení Policie ČR, nebo se o této možnosti poučí poškozený žák (jeho zákonný zástupce).
- V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, ohlásí se událost orgánu sociálně právní ochrany mládeže a současně se předá orgánům činným v trestním řízení.

Legislativa:

- Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou)
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- www.msmt.cz
- www.odrogach.cz

2. Ochrana majetku školy, vandalismus

- Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil úmyslně nebo z nedbalosti, škola za ně může požadovat náhradu.

- O vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- V případě, že je znám viník, může na něm (na zákonném zástupci) škola vymáhat náhradu škody, a to i soudní cestou.

Legislativa:

- Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou)
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- www.msmt.cz
- webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řady)

3. Ochrana zdraví osob

Obecná ochrana zdraví osob se řídí zásadami BOZP dle platných právních předpisů a vztahuje se na všechny zaměstnance školy, žáky školy a osoby, které se s vědomím ředitele školy nacházejí v prostorách školy.

a) cizí osoby

- Při podezření, že se v prostorách budovy (zejména na místech určených pouze žákům či zaměstnancům školy, jako jsou šatny, učebny, kabinety, chodby, WC a schodiště) nachází podezřelá osoba, je nutné tuto skutečnost neprodleně ohlásit v sekretariátu školy nebo nejbližšímu pracovníkovi školy.
- Vedení školy následně zajistí identifikaci neznámé osoby a případně učiní kroky nutné k ochraně zdraví a majetku.

b) neznámý předmět

- Při zjištění, že se v prostorách školy nachází předmět, který na dané místo nepatří a vyvolává podezření, že může být nebezpečný, je nutné tuto skutečnost neprodleně ohlásit v sekretariátu školy nebo nejbližšímu pedagogickému pracovníkovi.
- Vedení školy následně zajistí identifikaci neznámého předmětu a případně učiní kroky nutné k ochraně zdraví a majetku.

B. Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí školy

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky, které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování. Patří sem také alkohol nebo tabák. Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ale považováno za nebezpečné chování. Navádění k užívání návykových látek u osob mladších 18 let je zakázáno a takové jednání je hodnoceno jako přestupek nebo trestný čin. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k vedení školy v případě, kdy studenti omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

1. Konzumace tabákových výrobků ve škole

- je-li žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo na akci pořádané školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit
- je třeba vyvodit následné sankce stanovené školním řádem

Legislativa:

Zákon 379/2005 a jeho novelizace z roku 2009 zakazuje kouření ve školních budovách. Konkrétně:

§ 8

(1) Zakazuje se kouřit

...

b) ve vnějších i vnitřních prostorách všech typů škol a školských zařízení...

§ 9

(1) Místa, kde je kouření zakázáno, je jejich provozovatel povinen označit zjevně viditelnou grafickou značkou „Kouření zakázáno“.

Vzhled grafických značek je upraven v příloze tohoto zákona. Velikost grafických značek musí být nejméně 12 cm x 16 cm.

(2) Nedodrží-li osoba zákaz kouření v místech uvedených v § 8 odst. 1 a 2, a to ani po výzvě provozovatele, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila,

je provozovatel oprávněn požádat obecní policii, nebo Policii České republiky o zákrok směřující k dodržení zákazu.

2. Konzumace alkoholu ve škole

- je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit
- alkohol je třeba odebrat a zajistit
- pedagogický pracovník posoudí, zda není třeba zavolat lékaře
- není-li žák ohrožen na zdraví a životě, sepíše pedagogický pracovník stručný záznam a vyrozumí vedení školy
- není-li žák schopný pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce, aby si studenta vyzvedl
- není-li zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte
- zákonný zástupce je o problému informován vždy (i v případě, že student pokračuje ve výuce)
- následně je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem
- pedagogický pracovník může provést test na přítomnost alkoholu, ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka

3. Nález alkoholu ve škole

- pokud pracovníci školy naleznou alkohol v prostorách školy, ihned uvědomí vedení školy
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy
- zpracují záznam události

4. Zadržení alkoholu u studenta

- pracovník školy uvědomí vedení školy
- sepíše stručný záznam (datum, místo, čas nálezů, jméno studenta)
- u zápisu a rozhovoru se studentem je přítomen ředitel nebo zástupce školy
- je třeba vyvodit následné sankce stanovené školním řádem

Legislativa:

- Základní informace týkající se alkoholu a drog včetně aktuální legislativní úpravy je možné získat na stránkách Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti www.drogy-info.cz.
- Za velmi užitečný zdroj kvalifikovaných informací lze považovat stránky primáře Karla Nešpora (www.drnespor.eu). Na těchto stránkách je možné nalézt a volně stáhnout materiály o závislostech, svépomocné manuály i metodické příručky vhodné pro využití ve škole.

5. Konzumace omamných a psychotropních látek ve škole

- je-li žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy v době školního vyučování či v rámci školních akcí, je nutné mu v další konzumaci zabránit
- návykovou látku je třeba odebrat a zajistit
- pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí ohrožení života či zdraví
- je-li žák ohrožen, zajistí pedagogický pracovník pomoc, přivolá lékaře a vyrozumí vedení školy
- pokud žák není schopen pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce, je-li nedostupný, pak orgán sociálně právní ochrany
- zákonný zástupce je o konzumaci OPL žákem informován vždy
- je nutné splnit oznamovací povinnost k orgánu sociálně- právní ochrany dětí
- je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem (užívání OPL je porušením školního řádu, distribuce je trestným činem)
- pedagogický pracovník může provést orientační test na přítomnost OPL (zkoušku ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo žáka staršího 18 let

6. Distribuce OPL ve škole

- distribuce může být kvalifikována jako trestný čin
- přechovávání je přestupek, ale v případě množství látky většího než malého jde o trestný čin
- při podezření na distribuci OPL je nutné vyrozumět Policii ČR
- u žáka mladšího 18 let je nutné vyrozumět zákonného zástupce a orgán sociálně- právní ochrany dětí
- je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem

7. Nález OPL ve škole

- pracovník, který našel OPL ve škole, ihned uvědomí vedení školy
- látku zabezpečí a označí (datum, čas, místo nálezů)
- je nutná přítomnost dalšího pracovníka školy
- látku uschovají ve školním trezoru
- vyrozumí Policii ČR

8. Zadržení OPL u žáka

- pracovník školy ihned uvědomí vedení
- sepiše stručný záznam (datum, místo, čas nálezů, jméno žáka)
- u zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel nebo zástupce
- škola vyrozumí Policii ČR
- u intoxikovaného studenta je předána zajištěná látka přivolanému lékaři
- je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem

9. Podezření na přechovávání OPL u žáka

- potřeba vyrozumět Policii ČR a informovat zákonného zástupce studenta
- žáka izolovat od ostatních, do příjezdu Policie ČR ho mít pod dohledem, neprovádět osobní prohlídku ani prohlídku jeho věcí
- je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem

Legislativa:

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Úmluva o právech dítěte 104/1991 Sb.

C. Rizikové chování

1 .Rizikové chování v dopravě

TU – v rámci preventivních aktivit předcházejí rizikovému chování v dopravě

U – systematická dopravní výchova až po získání řidičského oprávnění

Co dělat, když je žák na školní akci účastníkem dopravní nehody.

- V případě potřeby volejte rychlou záchrannou službu – telefon155
- V případě potřeby volejte polici ČR – telefon158
- Zajistěte vždy lékařské vyšetření žáka
- Sepište protokol, jak k nehodě došlo
- Zajistěte výpovědi svědků dopravní nehody
- Informujte ŘŠ
- ŘŠ – oznámí skutečnost rodičům či zákonným zástupcům žáka

2. Poruchy příjmu potravy

Co dělat, když žák výrazněji zhubne, opakovaně zvrací a nechodí do školní jídelny.

- Informujte ŠMP
- ŠMP – zajistí další šetření
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář a společně se dohodnou na dalším postupu
 - informuje vždy zákonné zástupce žáka
 - informuje pediatra
 - doporučuje nebo zprostředkuje kontakty na odborníky
 - Jednotka specializované péče pro nezletilé pacienty s poruchami příjmu potravy Praha Motol
 - Jednotka specializované péče pro pacienty s poruchami příjmu potravy FN (Ke Karlovu 11, Praha 2, 224965353) - každou 3. středu v měsíci v 14,30 Klub pro rodiče a blízké osoby (i učitelé, spolužáci) pacientů s poruchami příjmu potravy
 - Dětská psychiatrická klinika (V úvalu 84/1, 15000 Praha 5, tel: 224 433 400) Anabell – občanské sdružení (posta@anabell.cz)
 - Krizové centrum RIAPS (Chelčického 39, Praha 3, 222 58 06 97)
 - Linky důvěry
 - Síť organizace STOB (redukce nadváhy – programy pro rodiny)

Legislativa:

- Programy zaměřené na zdravou výživu, péči o duševní zdraví mládeže a zdravý životní styl, bezpečnou a udržitelnou redukci nadváhy
- Některé publikace (svépomocné manuály o PPP) – ne příběhy nemocných
- www.idealni.cz, www.doktorka.cz, www.lekarna.cz, www.anabell.cz, www.stop-ppp.estranky.cz

3. Syndrom CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)

Některé známky zanedbávání dítěte:

- trvalý hlad
- podvýživa
- chudá slovní zásoba
- špatná hygiena
- zkažené zuby a časté záněty dásní
- dítě není očkováno proti nemocím
- nevhodné oblečení vzhledem k počasí
- nedostatek dohledu – dítě je večer doma samo, venku pobývá dlouho do tmy a bez dozoru
- vyčerpanost, přepracovanost
- s dítětem se nikdo neučí, nezajímá se o jeho školní povinnosti
- vyhození z domova

Některé projevy zanedbávaného dítěte:

- má chudé nebo velmi špatné vztahy s rodiči
- touží po citu a pozornosti jakéhokoliv dospělého (nedělá rozdíly mezi blízkými a cizími lidmi, vrhá se k cizím dospělým, odešlo by s nimi)
- je neobvykle unavené až apatické, někdy naopak nezvládnutelné
- všechno jí hltavě a hladově
- chodí za školu nebo do ní chodí pozdě
- má potíže s učením
- zdráhá se odcházet domů
- houpá se, cucá věci nebo prsty, kýve hlavou
- žebra o jídlo, peníze nebo jiné věci

ŠMP spolupracuje s výchovným poradcem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte

Legislativa:

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v paragrafech 364 až 368 stanovuje povinnosti, které má každá fyzická osoba v případě podněcování, schvalování, nadřizování, nepřekažení a neoznámení trestného činu.

ŠMP spolupracuje s výchovným poradcem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte.

Trestní zákon v paragrafech 167 a 168 uvádí dvě povinnosti, které má každá fyzická osoba a za jejichž nesplnění hrozí i trestní stíhání – nepřekažení trestnému činu a neoznámení trestného činu. Paragrafy se samozřejmě vztahují na celou škálu trestných činů, ale pokud je zúžíme na oblast násilných činů páchaných na dětech a na týrání dítěte, znamená to: Když se kdokoliv hodnověrným způsobem dozví, že někdo páchá nebo se chystá k páchání trestného činu týrání svěřené osoby (§ 215 trestního zákona) nebo znásilnění nebo pohlavního zneužívání (§ 242 TZ), má za povinnost tento trestný čin překazít. Tímto překažením se myslí nejen osobní intervence toho, kdo se o trestném činu dozvěděl, ale i to, když se dotyčný obrátí na policii nebo státního zástupce. Neoznámení trestného činu se pak vztahuje na situaci, kdy se někdo dozví, že někdo jiný již spáchal trestný čin, a tuto skutečnost neoznámí, a to opět buď policii, nebo státnímu zástupci. Tomu, kdo nesplní tuto svoji povinnost, hrozí až tři roky odnětí svobody. Povinnost není nutno splnit pouze v případě ohrožení zdraví či života svého či osoby blízké, či pokud by její splnění bylo spojeno se značnými nesnázemi.

Paragraf 215 se vztahuje pouze na případy, kdy jde o týrání dítěte osobou, která má dítě ve své péči či výchově. Pokud však dítě týrá někdo jiný, náhodný svědek samozřejmě nebude primárně zjišťovat, zda dítěti ubližuje rodič nebo někdo cizí, ale bude se snažit tomuto konání zabránit. Agresor pak bude souzen podle jiných paragrafů.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí chrání učitele při jeho postupu na ochranu práv dítěte. Je zde přímo vyzýván k tomu, aby v případě podezření na týrání žáka kontaktoval odborníky. Učitelé by se tedy neměli obávat, že udělají kroky, které budou mimo jejich kompetenci. To, aby se pokusili týranému dítěti co nejúčinněji pomoci, se tak stává nejen součástí zákonné povinnosti, ale i jejich profesionality.

Tento zákon navíc výslovně určuje jako povinnost různým institucím, mimo jiné i škole a školskému zařízení, nahlásit případ ohrožení zdraví nebo života dítěte, a to i tehdy, když se objeví pouze podezření na trestný čin. (U fyzických osob je tento postup formulován jako právo, nikoliv jako povinnost.) Zatímco tedy u trestního zákona je potřeba vycházet z hodnověrného, tedy doloženého předpokladu, v případě zákona 359 stačí mít jen podezření.

4. Školní šikanování

Co dělat, když máte podezření na šikanu.

- V případě potřeby umístíte žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby
- Informujte ŠMP
- ŠMP zajistí další šetření:
 - provede postupně rozhovor s obětí, svědky a agresory nebo o šetření požádá odborníka – specialistu na problematiku šikanování z Pedagogicko-psychologické poradny SK
 - z rozhovoru provádí zápis na předepsaný formulář
 - Je třeba zjistit: kdo je oběť, kdo je agresor, kdy a kde k šikaně dochází, jakou formou, jak dlouho a často trvá, proč oběti ubližovali, jaká opatření se navrhují a proč .
 - o výsledcích šetření informuje ŘŠ
- ŘŠ pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce agresora do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
- VK dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
 - možnosti školy: odstupňování kázeňských opatření, forma postihu při dalším porušení školního řádu, doporučení odborné pomoci v PPP, informování OSPOD, doporučit zákonným zástupcům umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, informovat Policii ČR
- ŠMP provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ udělí agresorovi kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pozve doporučeným dopisem zákonné zástupce oběti do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
- VK dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup:
 - možnosti školy: převedení žáka do jiné třídy, doporučení odborné pomoci v PPP, zvýšení monitoringu chování, intervenční programy na zlepšování sociálních vztahů ve třídě
- ŠMP provede zápis z VK na předepsaný formulář

- ŘŠ informuje Policii ČR, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování
 - § 167 zákona č. 140/1961
 - Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice – tel. 974 881 720

Legislativa:

- viz kyberšikana

5. Kyberšikana

Co dělat při podezření, že se kyberšikana odehrává na půdě školy

- Doporučte oběti, aby okamžitě ukončila komunikaci s útočníkem a neodpovídala, aby ukládala důkazy (screenshoty) a mluvila o tom, co se jí děje
- Požádejte útočníka, aby se svého jednání zdržel, upozorněte ho na protiprávní jednání, oznamte mu váš postup (ohlášení na Policii ČR)
- Znesnadněte útočnickovi jeho chování – zamezte přístup (změna e-mailové adresy, telefonního čísla, vymazání profilu apod.). Kontaktujte poskytovatele služby.
- Nezapomeňte na oznamovací povinnost školy vůči orgánům OSPOD (pokud je pachatel odhalen).
- OSPOD – telefon: 221 621 554
- Oznamte (ŘŠ či zákonní zástupci) kyberšikanu na Policii ČR, popř. podat trestní oznámení na neznámého pachatele
- Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice – tel 974 881 720

V případě nejasností, pochybností se obraťte o pomoc:

- na obvodní či krajské metodiky prevence
- na odborníky z oblasti psychologie
- na městskou policii, Policii ČR, zejména na odborníky na mládež
- na orgány sociálně-právní ochrany dětí

Legislativa

V právní praxi bývá pojem šikana používán jako synonymum pro „úmyslné jednání, které je namířeno proti jinému subjektu, a které útočí na jeho důstojnost“.

Z hlediska výkladu pojmu šikanování není důležité, zda k němu dochází slovními útoky, fyzickou formou, nebo hrozbou násilí. Rozhodující je, kdy se tak děje úmyslně.

Dále musí být splněny tyto podmínky

- pachatel se dopustil jednání, které splňuje znaky konkrétního trestného činu tak, jak jsou vymezeny v trestním zákoně
- musí být prokázán úmysl pachatele dopustit se takového jednání a míra společenské nebezpečnosti
- jeho jednání dosahuje intenzity uvedené v zákoně

U trestných činů, jejichž podstatou byla šikana, lze proto předpokládat, že právě s ohledem na rozšiřující se případy podobných jednání bude skutek za trestný čin považován. Šikana bývá nejčastěji postihována podle ustanovení trestního zákona, a to jako:

- trestný čin omezování osobní svobody
- trestný čin vydírání
- trestný čin vzbuzení důvodné obavy
- trestný čin loupeže
- trestný čin ublížení na zdraví
- trestný čin poškozování cizí věci
- trestný čin znásilnění či pohlavního zneužívání

K tomu, aby byl pachatel postižen, musí být starší 15 let (15-18 let mladiství). K trestní odpovědnosti mladších 15 let nedochází, neznamená to však, že nemohou být postiženi.

Nezletilý pachatel může být postižen nařízením ústavní výchovy, může nad ním být stanoven dohled.

Pokud jde o trestní sazby, je v případě šikany možný i jednočinný skutek, tzn. že jedno jednání může být kvalifikováno jako více trestných činů. Pokud k šikanování došlo v průběhu vyučování, nese plnou odpovědnost škola. Prokáže-li se zanedbání ředitele školy nebo některého pedagoga, může být právně nebo pracovněprávně potrestán. Na školském zařízení lze v oprávněných případech požadovat i náhradu škody vzniklé v důsledku šikany. A to jak náhradu na věcech, tak na zdraví, včetně způsobené

psychické újmy.

Pokud dítě v důsledku šikany nemohlo např. docházet do školy (vyšší stupeň šikany), nese školské zařízení odpovědnost i škody vzniklé rodičům dítěte v důsledku např. uvolnění ze zaměstnání, zajištění hlídání dítěte, zajištění doprovodu do a ze školy apod.

(JUDr. PhDr. Oldřich Choděra)

Převzato z:

KOLÁŘ, Michal, Bolest šikanování, Praha, Portál, 2001, s. 213 – 218.

Upraveno podle: www.poradenskecentrum.cz

Další možná legislativní východiska

- ublížení na cti www.portal.gov.cz – (v sekci > zákony – zákon č. 200/1990 sb., zákon o přestupcích, § 49)
- pomluva www.portal.gov.cz – (v sekci > zákony – zákon č. 40/2009 sb., trestní zákoník, § 184)
- zákaz natáčení, fotografování a zveřejnění snímků bez souhlasu dotyčné osoby www.portal.gov.cz – (v sekci > zákony – zákon č. 40/1964 sb., občanský zákoník, § 12-13)
- stalking www.portal.gov.cz – (v sekci > zákony – zákon č. 40/2009 sb., trestní zákoník, § 353-354)

6. Homofobie

Homofobie v nejširším slova smyslu zahrnuje postoje a chování vyjadřující nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou, respektive vůči lidem, kteří vybočují z běžných genderových norem. V užším slova smyslu se jedná pouze o postoje a jednání negativně namířené vůči homosexuálním lidem.

Co dělat, když máte podezření na nepřátelské chování vůči žákům, kteří vybočují z běžných genderových norem.

- Citlivě přistupujte k žákům
- Reagujte na homofobní poznámky ze strany žáků
- Včasné zaznamenávání a řešení problémů ve vztazích ve třídě
- Doporučte odborníky

- Nekonzultujte domněnky týkající se sexuální orientace či pohlavní identity se zákonnými zástupci bez domluvy se žákem
- Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz
- Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz
- Internet poradna, www.internetporadna.cz
- Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.Horka-linka.cz
- Poradna E-Bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu, www.napisnam.cz

Legislativa:

Základní právní normou, které se dotýká homofobie je Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Tento zákon výslovně zakazuje diskriminaci na základě sexuální orientace (týká se homosexuálních a bisexuálních lidí) i na diskriminaci na základě pohlavní identifikace (týká se zejména transsexuálních osob) včetně diskriminace v „přístupu ke vzdělání a jeho poskytování“.

Zákon je k nahlédnutí zde: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z198_2009#par1 .

Problematikou projevů netolerance a xenofobie se zabývá Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14 423/99-22 ke stažení zde: <http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-msmt-k-vychove-proti-projevum-rasismu-xenofobie-a-intolerance>

Problematice šikany se věnuje Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j. 24 246/2008-6, ke stažení zde: <http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-k-prevenci-a-reseni-sikanovani-u-zaku-skol-a>

7. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Extremistické chování je takové, které je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokratického ústavního státu.

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Antisemitské jednání je takové, které poškozují objekt židovského charakteru kvůli tomu, že tomuto objektu přisuzuje určité negativní vlastnosti či symbolický význam na základě subjektivní percepce židovství.

Rizikové typy chování žáků/studentů:

- **verbální a fyzické napadání** spolužáků, zaměstnanců či návštěvníků školy kvůli jejich politickému či náboženskému přesvědčení anebo rasovému, národnostnímu, etnickému či třídnímu původu (včetně střetů různých extremistických či etnicky/nábožensky vymezených part a skupin)
- **revizionistické zpochybňování** oficiálních výkladů historie či pojetí soudobé demokracie ve prospěch extremistického výkladu
- **agitace ve prospěch extremistických hnutí** na půdě školy a snaha o získání nových stoupenců mezi vrstevníky (včetně možnosti vytváření extremistických part a skupin ve škole)
- **využívání školního vzdělání a výcviku k nabytí znalostí, dovedností a schopností pro bezprostřední využití v extremistické scéně** (návuk bojových umění v kroužcích sebeobrany apod.)
- **využití školních prostor, zařízení a přístrojů ve prospěch extremismu** (např. využití školních počítačů a serverů k vytváření a umístění extremistických internetových stránek)
- **zanedbávání školních povinností kvůli volnočasovým extremistickým aktivitám** mimo školu (škála mimoškolních extremistických aktivit je široká).

Co dělat, když máte podezření na extrémistické, rasistické, xenofobní či antisemitské chování žáka.

- Zjistěte hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistěte jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
- Zjistěte rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
- Vyvolejte diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
- Nabídněte alternativní volnočasové aktivity.
- Zaměřte výuku na tyto problémy.
- Okamžitě a razantně vystupte proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
- Pozvěte experty k diskusi s žáky.
- Informujte rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídněte jim spolupráci.
- V případě závažných projevů (především násilných) informujte Policii ČR

Legislativa:

Strategie boje proti extremismu, <http://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (v současnosti připravována jeho aktualizace), <http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicky-pokyn-ministerstva-skolstvi-mladeze-a-telovychovy> .

Zákon č. 198/2009 Sb.,

o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon v platném znění)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (v platném znění).

Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000,

kteřou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ,

Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV

ze dne 28. listopadu 2008

o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva,

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008F0913:CS:HTML>

8. Krádeže

Co dělat, když máte podezření, že byla žákem ve škole spáchána krádež.

- Informujte ŘŠ
- ŘŠ
 - ohlásit krádež okamžitě rodičům poškozeného
 - jednání se žákem-zlodějem (pečlivě se zabývá příčinami – polehčující okolnosti – žák je ke krádeži donucen někým jiným, z koho má strach)
 - jedná-li se o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci
 - oznámí věc Policii ČR při podezření na spáchání přestupku proti majetku do 5000,- Kč - §50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb.
 - případně trestného činu majetkové povahy, jedná-li se o škodu nikoli nepatrnou nad 5000,- Kč - §205 trestního zákoníku
 - škola není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat
 - oznámí skutečnost zákonným zástupcům žáka-zloděje
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - v případě škod většího rozsahu nebo škod na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoby v průběhu školní exkurze atd.) oznámí rodičům vždy
 - nebude-li se jednat o trestný čin, oznámí danou skutečnost ŠMP
- ŠMP zajistí další šetření
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - společně se dohodnou na dalším postupu
 - v případě potřeby zajistí žákovi další intervenci v PPP SK

- ŘŠ pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
- VK dohodne společně s rodiči (zákonnými zástupci) žáka další postup vymáhání náhrady způsobené škody krádeží (preferování nápravy vztahu mezi poškozeným a zlodějem)
- ŠMP provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně-právní ochrany dětí
 - jedná-li se o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, informuje oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Legislativa:

- Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou)
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- www.msmt.cz
- www.odrogach.cz
- *webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řády)*

9. Krizové situace spojené s násilím

Prevence – předcházení vzniku rizikové situace

- identifikace žáků s násilnickými sklony (fascinace mediálním násilím, zbraněmi a výbušninami, snížená schopnost lítosti, hrubé chování k lidem a zvířatům, nedostatek pozitivních vztahů k dospělým a ke škole, onemocnění spojená s ataky násilného a nekontrolovatelného jednání)

- identifikace zaměstnanců školy a dalších osob s násilnickými sklony
- vytvoření bezpečnostního plánu – zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při vzdělávání ve škole (školní a vnitřní řád školy, organizační zajištění dohledu nad žáky při vzdělávání a souvisejících činnostech, průběžný monitoring, kamerový systém v šatnách a na školním dvoře, BOZP na třídnických hodinách a ostatních předmětech, zásady poskytování první pomoci, informování zákonných zástupců žáků, vzdělávání zodpovědných osob, praktické nácviky – branný den, používání ochranných pomůcek, výchova ke zdraví – doprava, mimořádné události, prevence úrazů, PO, evakuace, programy pro prevenci šikany, kyberšikany – součást ŠVP), krizový tým včetně systému včasného varování
- nastavení pravidel pro denní chod školy, pro vnitřní a vnější komunikaci, průběžný monitoring **Včasná identifikace příznaků rizikové situace**
- monitoring žáků a osob pohybujících se ve škole
- monitoring rizikových míst

Postup při ohrožení školy rizikovou situací

- „krizový“ plán zahrnuje organizační informace (vedení kontaktních informací na zákonné zástupce žáků a rodinné příslušníky zaměstnanců školy, evakuační plán, komunikační systém pro varování a informování učitelů, přehled telefonních kontaktů učitelů, integrovaný záchranný systém, zajištění krizové intervence)

Co dělat, když potkáte ve škole cizí osobu.

- TU – na začátku školního roku poučí žáky, aby do školy nepouštěli cizí osoby
- Učitel osloví cizí osobu a odvede ji do kanceláře školy
- Žáci informují pedagogický dohled, popř. ŘŠ
- Učitel či jiný zaměstnanec školy vyprovodí cizí osobu ke vchodovým dveřím

Legislativa:

- Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou)
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými
- Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů
- www.msmt.cz
- www.odrogach.cz
- *webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řády)*

10. Netolismus

Netolismus je závislost na tzv. virtuálních drogách (počítačové hry, sociální sítě, internet – formy chatu, mobilní telefony, televize atd.)

Rizika:

- tělesná – obezita, cukrovka, srdeční onemocnění, bolesti pohybového aparátu
- psychologická a sociální – narušení denního režimu, zhoršení vztahů, prospěchu, odpoutání se od reality

Rizikové faktory:

- nedostatek rodičovské kontroly
- nedostatečná nabídka nebo dostupnost alternativ trávení volného času
- poruchy chování
- uzavřenost, nekonformnost, úzkost, deprese

Co dělat, když máte podezření, že žák je závislý na virtuálních drogách.

- *Hlavními úkoly každého pedagoga je vzdělávat a vychovávat. Provádět úspěšné intervence týkající se problematiky netolismu nespadá do jeho kompetencí.*
- kvalifikované pozorování pedagoga (unavenost, změny v chování žáka, narušení vztahů, nervozita, zvýšená agresivita, zhoršení prospěchu)
- vytvoření důvěryhodného vztahu mezi školou a zákonnými zástupci žáka, vzájemná spolupráce s cílem poskytnout žákovi podporu (započítí intervence)
- odborná pomoc – síť institucí a organizací (PPP, SVP, odborná zdravotnická zařízení nestátní organizace)
- informační portály: <http://www.saferinternet.cz/> <http://www.e-bezpeci.cz/>
<http://www.nebudobet.cz/>

Legislativa:

- Strategie prevence rizikových projevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009–2012
- Zákon č. 379/2005, o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- Zákon o loteriích a jiných podobných hrách č. 202/1990 Sb.

11. Sebepoškozování

Je to komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou, maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nevladatelné emoce či myšlenkové pochody.

Co dělat, když máte podezření, že se žák sebepoškozuje.

1. V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života

- Psychiatrické oddělení či klinika spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci

2. Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci)

- dostupná psychiatrická či psychologická ambulance – ideálně s doporučením od dětského/dorostového lékaře, resp. po telefonickém objednání rodiči
- krizová centra – netřeba doporučení zdravotnického zařízení, předchozí telefonická nebo emailová domluva vhodná, ale není nutná
 - *Dětské krizové centrum* (V zápolí 21, 141 00 Praha 4, tel. 241 480 511, 777 664 672, ambulance@ditekrize.cz, **Provozní doba:** Po, St 8:00 – 16:00, Út – Čt 8:00 – 18:00, Pá 8:00 – 14:00)
 - *Krizové centrum RIAPS* (Chelčického 39, Praha 3, tel. 222 580 697, nepřetržitý provoz) – *Centrum krizové intervence Psychiatrické léčebny Praha-Bohnice* (Ústavní 91, Praha 8, tel. 284016110, cki@plbohnice.cz), *Psychiatrická léčebna Kosmonosy*
 - **Linky důvěry** (níže jsou vybrány linky důvěry, na něž mohou volat děti i dospělí, další naleznete na <http://www.dkc.cz/kontakty.php> nebo www.capld.cz/linky.php)

- *Linka Bezpečí – tel. 116 111, pomoc@linkabezpeci.cz*
- *Linka důvěry Centra krizové intervence PL Bohnice – tel. 284 016 666*
- *Linka důvěry Dětského krizového centra – tel. 241 484 149, problem@дитеkrize.cz*
- *Linka důvěry RIAPS – tel. 222 580 697, linka@mcssp.cz*
- *Telefonická krizová intervence KC Spondea – tel. 541 235 511, 608 118 088, chat www.chat.spondea.cz*

Doporučovaný postup:

- Posoudit aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odeslat dítě, event. i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení.
- Kontaktovat rodinu, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou.
- Předat dítě školnímu psychologovi. Pokud škola nedisponuje školním psychologem, lze samozřejmě využít služeb psychologa pedagogicko-psychologické poradny.
- Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance.
- Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy.
- Ideální přístup je takový, ve kterém je SP tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům – například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pocítuje nutkání poškodit se, ale učitel se mu nebude věnovat, pokud se poškodí (za podmínky, že jiný dospělý, učitel či rodič zvládne akutní situaci s eventuálním ošetřením či zabráněním dalším následkům).

Ohlašovací povinnost:

- Ohlašovací povinnost se netýká přímo sebepoškození, ale doprovodných problémů často SP doprovázejících – šikany, sexuálního zneužívání, zanedbávání péče, týrání dítěte (syndrom CAN) atd. – viz další kapitoly
- Povinnosti hlášení podléhá navádění dětí k sebepoškození/sebevraždě (skupina poškozujících se, kyberšikana).
- V případě přímého rizika vážného zranění nebo smrti následkem sebepoškození je namíste okamžitá, i nedobrovolná hospitalizace na psychiatrii – při odmítání hospitalizace bývá nutná asistence Policie ČR.

- Psychiatrická léčebna Kosmonosy – dislokované pracoviště Sadská, Lázeňská 515, 289 12 Sadská, tel. 325 594 473
- Psychiatrická léčebna Kosmonosy, Lípy 14/15, 293 06 Kosmonosy, tel. 326 715 711
- OSPOD – telefon: 221 621 554
- Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice 974 881 720

Legislativa:

Samotné sebepoškození není trestný čin, ale navádění/nucení k sebepoškození, sebevraždě nebo příčiny vyvolávající SP, jako je třeba sexuální zneužívání, týrání apod., jsou trestné činy, na něž se vztahuje oznamovací povinnost.

- **Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí** výslovně určuje jako povinnost různým institucím, mimo jiné i škole a školskému zařízení, nahlásit případ ohrožení zdraví nebo života dítěte, a to **i tehdy, když se objeví pouze podezření na trestný čin**. U fyzických osob je tento postup formulován jako právo, nikoliv jako povinnost.
- **Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník** stanovuje v § 364 až 368 povinnosti, jež má každá fyzická osoba v případě podněcování, schvalování, nadřezování, nepřekažení a neoznámení trestného činu. Paragrafy se vztahují na celou škálu trestných činů, oblast násilných činů páchaných na dětech a na týrání dítěte nevyjímaje (nestačí však podezření).
- **Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu v platném znění** (§ 23). Člověka lze hospitalizovat bez jeho souhlasu v případě, že jeví známky duševní poruchy a je nebezpečný sobě nebo svému okolí.

12. Nová náboženská hnutí

Sekta – je určitá ohraničená sociální skupina, jejíž členové sdílejí ideologický koncept, jehož prostřednictvím se skupina vymezuje vůči svému okolí, a dochází při tom k postupné sociální izolaci, manipulaci a ztrátě soukromí.

Kulty – v extrémnější podobě mohou být patologické, např. využívání psychické manipulace, pronásledování, pocity viny a méněcennosti, zmocňování se majetku členů, využívání profesního či mocenského postavení členů apod. Klasifikace kultů dle Stevena Hassana 1994 – náboženské, politické, psychoterapeuticko-výchovné, komerční.

- Společenství svědků Jehovových (jehovisté).

- Církev Ježíše Krista Svatých posledních dní (mormoni)
- Společenství Ducha Svatého pro sjednocení světového křesťanstva (Církev sjednocení; moonisté).
- Scientologická církev (scientologie)
- Satanismus

Prevence:

- Kritické myšlení
- Smysluplné trávení volného času
- Informace o existenci, praktikách a rizicích sekt

Co dělat, když máte podezření, že žák obdivuje sekty nebo se chce stát jejich členem.

- Informovat ŘŠ
- Informovat zákonné zástupce žáka
- Informovat TU
- Konzultujte s odborníky

V odůvodněných případech je možné kontaktovat tato pracoviště:

- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog)
- PPP (pedagogicko-psychologická poradna)
- SVP (střediska výchovné péče)
- OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)
- Policie ČR
- Linka důvěry

Limity pedagoga:

- Pokud je rodina členem společenství se znaky sekty a není podezření na zanedbávání péče či jiný trestný čin vůči dítěti, není možné ze strany pedagoga ovlivnit zapojení dítěte do tohoto společenství.
- Pedagog si musí stanovit své cíle, kterých může ve své pomoci dosáhnout (zejména předávat informace o rizicích sekt, nerozbít s dítětem vzájemný vztah apod.).

- Je nutné, aby si pedagog zachoval chladnou hlavu a vyhnul se nepřiměřenému tlaku na žáka; čím větší je tlak ze strany pedagoga, tím větší je destrukce vztahu ve směru k dítěti i od něj.

Legislativa:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (který řeší, jaké vnitřní předpisy musejí být ve škole dodrženy)
- Zákon č. 89/2012, občanský zákoník, § 655 - § 975 rodinné právo
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (ohlašovací povinnost)
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2012–2015

13. Rizikové sexuální chování

Doporučené postupy a metody prevence z hlediska pedagoga:

Zjištění sociálního klimatu ve třídě buď použitím odborných metod k tomu určených, jako sociometrické měření, interaktivní programy a programy na rozvoj sociálních kompetencí, nebo v případě zkušeného pedagoga stačí i obyčejné pozorování a všímání si změn sociálního klimatu ve třídě – popis, včasná intervence, besedy aj.

Co dělat, když máte podezření, že sexuální chování žáka je škodlivé

(žák ho neprovádí v soukromí; pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího; pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování (to znamená, že tomu dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně)

- spolupráce TU, ŠMP, VP
- odborné konzultace s odborníky
- informovat ŘŠ
- informovat zákonné zástupce žáka
- ŘŠ je povinen ohlásit zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) orgánům sociálněprávní ochrany dítěte (OSPOD) nebo na Policii ČR.

- možnost, jak anonymně ohlásit zjištěné násilí na dětech, nabízejí internetové stránky <http://www.protikorupcni-linka.cz/cs/Obecna-temata/Nasili-na-detech/>.
- OSPOD - tel. 221 621 554
- Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice – tel. 974 881 720

Legislativa:

TRESTNÍ ZÁKONÍK zák. č. 40/2009 Sb.

§ 367 Nepřekážení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin

- **nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159)**
- **obchodování s lidmi (§ 168)**

§ 168 Obchodování s lidmi

Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito

a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla

...

anebo kdo kořistí z takového jednání.

Stejně bude potrestán, kdo jinou osobu než uvedenou v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby ji bylo jiným užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

...

anebo kdo kořistí z takového jednání.

- **znásilnění (§ 185)**

Kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti

- **pohlavního zneužití (§ 187)**

*Kdo vykoná soulož s dítětem mladším **patnácti** let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije*

*... spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším **patnácti** let svěřeném jeho doзору, zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu*

- **zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193)**

Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle

- **týrání svěřené osoby (§ 198)**

Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově

... a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

(3) Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

§ 368 Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin

- **obchodování s lidmi (§ 168),**
- **zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193),**
- **týrání svěřené osoby (§ 198)**

... a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

(3) Oznamovací povinnost podle odstavce 1 nemá advokát nebo jeho zaměstnanec, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství.

Antikoncepce

§ 11, zák. č. 20/1966 Sb. (O péči o zdraví lidu)

- Nezletilé (do 18 let) dívky mohou samy vyjádřit souhlas s antikoncepcí, souhlas rodičů se nevyžaduje
- U dívek mladších 15 let je situace komplikovaná v tom, že se zjevně připravuje trestný čin pohlavního zneužívání (§ 167 trestního zákona) a podle tohoto paragrafu každý, kdo se o přípravě trestného činu pohlavního zneužívání dozví, je povinen mu zabránit, jinak se sám dopouští trestného činu.
- Z hlediska lékařského je ovšem jasné, že když už dívka mladší 15 let souloží, je žádoucí, aby alespoň měla spolehlivou antikoncepci. Situaci lze řešit předpisem hormonální antikoncepce z terapeutických důvodů (např. akné, nepravidelná menstruace).

Sterilizace

- Směrnici MZ ČSR č. 1/1972 gynekologové považovali za zastaralou už v době svého vzniku, ale nedaří se ji změnit.
- Provedení sterilizace rozhoduje v případě, že se provádí na nemocných pohlavních orgánech za léčebným cílem podle pravidel lékařské vědy, vedoucí lékař oddělení, kde se pacient/ka léčí. V ostatních případech pak sterilizační komise, kterou zřizuje ředitel nemocnice. Sterilizace je možná pouze na žádost nebo se souhlasem osoby, u níž má být provedena, a je možná pouze ze zdravotních důvodů. Vyjmenované indikace jsou velmi přísné.

- Na druhé straně lze však sterilizaci provést i ženě, která trvale splňuje podmínky pro umělé přerušování těhotenství ze zdravotních důvodů, které jsou naopak velmi volné. Ty jsou vyjmenovány ve vyhlášce č. 75/1986 Sb. (novelizované vyhlášce č. 467/1992 Sb.).

Umělé přerušování těhotenství

- Umělé přerušování těhotenství reguluje zákon č. 66/1986 Sb. a vyhláška č. 75/1986 Sb. (upravená vyhláška 467/1992 Sb.).
- Obecně platí, že ženě se uměle přeruší těhotenství, pokud o to písemně zažádá a délka těhotenství nepřesahuje 12 týdnů. Žena ve věku 16–18 let žádá o interrupci sama, ale zdravotnické zařízení vyrozumí o provedení interrupce jejího zákonného zástupce.
- U žen mladších 16 let se požaduje souhlas rodičů.

STD

K aktuálním právně závazným zákonným normám a metodickým pokynům MZ ČR patří:

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Vyhláška MZ ČR č. 195/2005 Sb., podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění
- Směrnice č. 30/1968 Věstníku MZ, o opatření proti pohlavním nemocem, zapsaná ve sbírce zákonů
- Věstník MZ ČR z prosince 1997, částka 10, standardy vyšetřovacích postupů STD

14. Příslušnost k subkulturám

- **Anarchismus** – chování členů této subkultury může být namířeno proti autoritám, bude patrný odpor vůči nařízením, pravidlům, školní disciplíně apod. Jednotlivci se budou stavět na odpor vůči represivním postupům a budou velmi citliví na jakoukoliv formu byt' jen domnělé nespravedlnosti ze strany autorit
- **Emo** – možná apatie vůči školním povinnostem, výrazná až provokující image, u labilních jedinců známky sebepoškozování
- **Gothic/Witch** - horší navazování běžných sociálních kontaktů, časté předsudky okolí, v ojedinělých případech podpora již existujících patologií – např. depresivita či sklon k násilí
- **Hip-hop** – tvorba graffiti (přestupek), konzumace marihuany, dlouhodobá rezignace na školní povinnosti – výrazná a dlouhotrvající demotivace

- **Punk** – možná dlouhodobá rezignace na „běžné“ hodnoty, riziko záškoláctví, sníženého prospěchu, obtíže s autoritami – zejména nekázeň, drzost, nadměrná konzumace alkoholu, okrajově také marihuany, přestupky vůči veřejnému pořádku, zejména na politických akcích (zejména pak členové anarchistických hnutí, specificky pak hnutí AntiFa)
- **Ska/Reggae** – konzumace především tzv. „měkkých“ drog, zejména marihuany, občas se vyskytují také syntetické drogy, přestupky vůči veřejnému pořádku, zejména na politických akcích
- **RPG komunity/sít'ové PC hry** – možné „vzdálení se“ od reality a postupná ztráta zájmu o školní a jiné povinnosti, snížené množství prožitků nejrůznější povahy z reálného světa (např. prožitá láska, přátelství, zábava apod.), možná tvorba závislosti při zvýšené frekvenci hraní
- **Skinheads** – vyšší riziko agresivního chování (např. konflikty s radikálními anarchistickými skupinami či Romy); možné podílení se na protizákonných aktivitách ve smyslu činností ukotvených v trestním zákoníku v paragrafu „Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka“, zločinů z nenávisti, popírání genocidy aj.

Co dělat, když máte podezření, že žák přísluší k nějaké subkultuře

- oddělit příslušnost k subkultuře od projevů rizikového chování
- neřešit a nesankcionovat příslušnost k subkultuře, ale pouze projevy rizikového chování
- informovat zákonné zástupce žáka a hledat společné řešení
- doporučit spolupráci s odborníky
- oznamovací povinnost školy Policii ČR v případě, že byl spáchán trestný čin
- oznamovací povinnost školy
- OSPOD – telefon: 221 621 554
- Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice – tel. 974 881 720

Legislativa:

Příslušnost k subkulturám není upravena žádným legislativním předpisem. S některými extremistickými skupinami se pojí specifické chování upravené trestním zákoníkem, konkrétně:

- §196 trestního zákoníku Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

- §198 trestního zákoníku Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení
- §198a Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod
- §236 trestního zákoníku Omezování svobody vyznání
- §260 trestního zákoníku Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka

15. Domácí násilí

Domácí násilí nabývá různých forem, z nichž všechny jsou škodlivé a ohrožují zdravý vývoj osobnosti a vzájemné vztahy mezi blízkými osobami.

- psychické násilí
- fyzické násilí
- sexuální násilí/zneužívání
- ekonomické násilí
- sociální násilí/izolace

Co dělat v případě, že se žák svěří pedagogovi nebo pedagog zaznamenává dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí páchané na žákovi.

- učitel zprostředkuje žákovi potřebné informace a přizve k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují
- obrátí se na nejbližší SVP
- oznámí skutečnost Policii ČR
- souběžně oznámí skutečnost OSPOD
- OSPOD – telefon: 221 621 554
- Policie ČR, obvodní oddělení Čelákovice tel. – 974 881 720

Působení na děti, které se s domácím násilím setkaly, ať již ve formě obětí či svědků, náleží odborníkům (psychologům, terapeutům, příp. psychiatrům), nikoli škole.

Pokud už s obětí hovoříte:

- Povzbudte oběť, aby vyhledala pomoc v organizacích pomáhajících obětem domácího násilí.
- V případě náhlé traumatické situace doporučte vyhledat krizové centrum, např. Riaps.
- Uklidněte oběť, že nebudete o situaci hovořit s agresorem.
- Sdělte dospělé osobě (obvykle rodič neagresor), že ona musí ochránit své dítě před násilím.
- Jasně si vymezte, kdy už musíte situaci oznámit Oddělení sociálně právní ochrany dětí – podezření na týrání dítěte.

Co dělat v případě, že se na pedagoga obrátí rodič – oběť domácího násilí

- Učitel odkáže rodiče – oběť domácího násilí na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují.

Neziskové organizace - pro oběti násilí a jejich příbuzné:

- Asociace pracovníků intervenčních center (adresář všech center v celé ČR): www.domacinasili.cz
- DONA linka (nonstop telefonická linka): www.donalinka.cz
- Bílý kruh bezpečí: www.bkb.cz
- ROSA, (centrum pro ženy, oběti domácího násilí): www.rosa-os.cz (specializovaná poradna, azylový dům, telefonická krizová pomoc 602 246 102)
- Adresář rodinných poraden: www.amrp.cz
- Adresář občanských poraden: www.obcanskeporadny.cz
- Adresář linek důvěry: www.capld.cz

Pomoc pro děti:

- Dětské krizové centrum Praha www.ditekrize.cz
- Linka bezpečí dětí a mládeže linkabezpeci.cz tel.: 116 111

Gaudia (program sociální inkluze pro násilné osoby a osoby mající problém se zvládnutím agrese): www.gaudia.cz

Triangl - centrum pro rodinu - www.csspraha.cz/triangl

individuální terapie a poradenství pro děti, dospívající a dospělé klienty (vztahové, emoční, komunikační aj. potíže), adaptační a intervenční programy pro třídy ZŠ, profesní podpora pedagogům

Dům Tří přání - www.dumtriprani.cz

azylový dům, pomoc rodinám v přechodné krizi, pro děti se syndromem CAN

16. Policie ČR ve škole

Co dělat, když je Policie ČR ve škole.

- Po vstupu do školy se musí policista ohlásit u ŘŠ nebo jeho zástupců, musí se prokázat služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie, stejnokrojem s identifikačním číslem. Musí jasně sdělit, proč přišel, co od nás potřebuje.
- ŘŠ v případě pochybnosti o totožnosti policisty ověří informaci na jeho pracovišti

Výslech ve škole

- ŘŠ informuje zákonné zástupce žáka, pokud tak již neučinila Policie ČR .
V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonné zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte (např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině apod.). Zákonní zástupci nemusí být u „výslechu“ přítomni. Přítomni budou pouze tehdy, když k tomu budou policistou vyzváni.
- na žádost policie poskytne ve škole vhodnou místnost pro výslech
- u žáků mladších 15 let je přítomnost třetí osoby nezbytná
- u žáků starších 15 let není přítomnost třetí osoby nutná (záleží však na požadavku policie. Povinnost vykonávat nad žákem dohled nám trvá, takže pokud chceme být u rozhovoru, tak by nám to měla policie umožnit
- u žáků starších 18 let nikdo dohlížet nemusí
- o rozhovoru policisty s žákem vyhotoví zápis s časovými údaji

Záznam o pohovoru o žákovi z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Skola-třída-ročník:	

Zákonní zástupci navštívili školu:	- na vyzvání	- z vlastního zájmu
Účastníci pohovoru (jméno a pracovní zařazení):		
Stanovisko výchovného poradce:		
Zápis z pohovoru:		
Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:		

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru.
V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestným oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Razítka školy:

Podpis třídního učitele/učitelky:

Zápis z výchovné komise z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola-třída-ročník:	

Účastníci jednání: zákonní zástupci žáka třídní učitel výchovný poradce vedení školy kurátor sociálně právní ochrany dětí školní metodik protidrogové prevence zástupce rady školy ostatní
Předmět jednání:
Výchovná opatření:
Zapsala:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.

V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Razítko školy:

Podpis třídního učitele/učitelky:

Záznam o pohovoru s žákem z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola-třída-ročník:	

Účastníci pohovoru (jméno a pracovní zařazení):

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

Konzultováno s:

Datum:

Podpis žáka:

Razítko školy:

Podpis učitele:

5.5 Spolupráce s okolím

- Školní metodická prevence spolupracuje s řadou organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování žáků a organizacemi poskytujícími odbornou pomoc (viz níže přiložený seznam organizací).
- Dále úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků během rodičovských schůzek a konzultací
- Spolupracuje se **sociálním odborem Městského úřadu**
- Spolupráce s **Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje a dalšími pedagogicko-psychologickými poradnami** – pracovní schůzky výchovné poradkyně a školní metodičky prevence, odborná psychologická a speciálně pedagogická vyšetření žáků, zprávy z vyšetření a podklady pro individuální vzdělávací plány a plány podpůrných opatření, zajišťování dalšího vzdělávání pro učitele, poskytování konzultací.
- Spolupráce se **speciálními pedagogickými centry** a dalšími organizacemi, např. APLA, které pečují o žáky s poruchami autistického spektra.
- Spolupráce s **Policií České republiky a Městskou policií v Čelákovících** – řešení výchovných problémů žáků, prevence.

5.6 Evidence a efektivita

Evaluace Minimálního preventivního programu Gymnázia Čelákovice je jeho nedílnou součástí. Školní metodická prevence vede evidenci rizikového chování žáků ve škole, jednou za rok zpracovává kvalitativní hodnocení Minimálního preventivního programu. Eviduje realizaci veškerých aktivit primární prevence na škole včetně počtu žáků, kteří se jich zúčastnili. Další podklady pro evaluaci získává na základě orientačního průzkumu, dotazníkového šetření, které probíhá ve vytypovaných třídách či ročnících gymnázia, srovnáváním současného stavu s předchozími údaji. Zpětnou vazbu o kvalitě a přínosu aktivit primární prevence získává na základě dotazníků a anket žáků, rodičovské veřejnosti či pedagogů.

5.7 Časový harmonogram aktivit

Měsíc	Aktivita	Doba	Třídy Ročníky Počet žáků	Organizátor Odborníci
Září	Adaptační prožitkové kurzy	5 dní	prima	TU instruktoři
	Adaptační prožitkový kurz	5 dní	5. A, I. A	
	Třídní schůzky primánů a prváků	1 den	I. A a 1. A	TU
	Den otevřených dveří	1 den	Celá škola	Ped. sbor
Listopad	Imatrikulace	2 hodiny	Celá škola	TU
	Třídní schůzky	2 hodiny	Celá škola	TU
	Divadelní představení	1 den	Vybrané třídy	ŠMP+TU
	Vánoční setkání	1 den	Celá škola	ŠMP+TU
	Den otevřených dveří	1 den	Celá škola	Ped. sbor
Prosinec	Den otevřených dveří	1 den	Celá škola	Ped. sbor
	Zahraniční výjezdy	1 den	Vybraní žáci	Pedagogové+ Cestovní agentura
Leden	Maturitní ples	1 den	8. A	maturanti
	Den otevřených dveří	1 den	Celá škola	Ped. sbor
	Lyžařský kurz	5 dní	2. A a 5. A a I. A	Pedagogové instruktoři
Únor	Burza vysokých škol	1 den	8. A	TU, ŠMP
Duben	Majáles	1 den	Celá škola	TU
	Jazykový pobyt Německo	5 dní	zájemci	Jazykoví učitelé
	Filmové představení	1 den	Celá škola	ŠMP + TU
	Třídní schůzky	1 den	Celá škola	ŠMP+TU
Květen	Sportovně turistický kurz	5 dní	7. A a III. A	Pedagog TV+instruktoři
	Exkurze-Osvětim	1 den	4. A	Pedagog DĚ

Červen	Školní výlety	1 den	Vybrané třídy	TU
	Zahraniční poznávací zájezdy	5 dní	Vybraní žáci	Pedagogové jazyků+cestovní agentura
	Sportovní den	1 den	Celá škola	TU

6 Seznam platné školské legislativy

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT

- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2016
- Strategie prevence kriminality 2013 – 2016
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, č. j. 431/10

Zákony

- 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)
- 383/2005 Sb. (Změna 109/2002) – o výkonu ústavní výchovy ve školských zařízeních a o preventivní výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů č. 563/2004 Sb.
- 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Vyhlášky

- 147/2011 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- 454/2006 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Novela vyhlášky 116/2011 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č. 72/2005 Sb.

Metodické pokyny

- 14 423/1999-22 Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- 28 275/2000 Metodický pokyn k prevenci a šikanování mezi žáky
- 10 194/2002-14 Metodický postup při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- 25 884/2003 Metodický pokyn spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže kriminality na dětech a mládeži páchané

- 20 006/2007 Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- 10300/2010 Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol a školských zařízení a jejich zařazování do platových tříd podle katalogu prací.

7 Seznam dostupné odborné a metodické literatury, videotéka, web stránky, časopisy

- **Odborná a metodická literatura pro žáky, pedagogy i rodiče** je k dispozici ve školní knihovně a v odborných knihovnách v kabinetech učitelů základů společenských věd, biologie a chemie.
- **Časopisy, propagační a osvětové letáky, brožury s problematikou rizikového chování** Školní metodička prevence zajišťuje distribuci propagačních a osvětových letáků a brožur žákům, pedagogům a rodičovské veřejnosti.
- **Seznam CD a DVD s problematikou rizikového chování** Sexuální výchova – průvodce obdobím puberty a dospívání
Sexuální výchova aneb o sexu od A až do Z
Jakub a Terežka – projekt "Stop drogám"
Návykové nemoci aneb co by měli vědět
YESNEYES.CZ a co jíš ty?
Řekni drogám NE!, Pravda o drogách
Synkopa imunity – HIV/AIDS
Informační DVD pro metodiky prevence a další pedagogy SŠ
Mezi nimi
- Nástěnky**
Sdělení výchovného poradce a školní metodičky prevence jsou na nástěnkách výchovného poradenství v přízemí školy.
- Webové stránky s tematikou rizikového chování žáků**
Sdělení výchovného poradce a školní metodičky prevence jsou na PC sborovně pouze pro pedagogy, na webových stránkách školy pro širokou veřejnost.
<http://www.gym-nymburk.cz> (Minimální preventivní program Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce) <http://www.sananim.cz>
<http://www.vlada.cz/1250/vrk/komise/mpk/koordin/koordin.il2.htm> <http://www.anima-os.cz>
<http://www.drogovaporadna.cz> <http://www.drogy-info.cz>
<http://www.who.int> <http://www.prevcentrum.cz>
<http://www.volny.cz/pruvodce>
<http://www.drogovyserver.cz> <http://www.odrogach.cz>
www.reknidrogamne.cz

8 Seznam organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování, organizací poskytujících odbornou pomoc

- **Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje**, pracoviště Nymburk,
Masarykova 895, 288 02 Nymburk, fax 325 515 461, e-mail: poradna@pppnymburk.cz, PhDr. Alena Vaňátková, tel. 325 512 667
- **Středisko výchovné péče**, Komenského 375, 280 02 Kolín, Mgr. Matulová, tel. 321 718 555
- **Psychologická ambulance pro starší děti, dorost a dospělé**, Poliklinika na sídlišti, Okružní 2160, 288 02 Nymburk, MUDr. Hospodková, tel. 325 531 118
- **Psychologická ambulance**, Boleslavská 1854, 288 02 Nymburk,
Mgr. Natálie Čavojcová, tel. 972 255 13
- **Ambulance psychiatrie pro děti a dospělé**, Smetanova 55, 288 02 Nymburk,
MUDr. Iva Horáčková, tel. 325 512 234
- **Psychologické poradenství pro dorost a dospělé**, Lysá n. L., PhDr. Čápková Hana, tel. 325 551 262, 325 531 118
- **Centrum duševního zdraví**, Hřbitovní ulice, 280 00 Kolín, MUDr. Viktorínová, dětský neurolog tel. 321 721 412
- **Oddělení sociální péče o dítě**, Městský úřad Nymburk, náměstí Přemyslovců, p. Růžičková, tel. 325 511 772 – 9
- **Probační a mediační služba**, Boleslavská 139, Nymburk, tel. 325 512 551, 325 511 866
- **Anima - občanské sdružení pro péči o rodiny závislých**, rodinná terapie pro problematické konzumenty, Apolinářská 14a, 128 00 Praha 2, tel. 224 968 238, 224 968 239
- **Policie ČR**, Obvodní oddělení Nymburk, npor. Mgr. Miloslava Brychová, zástupce vedoucího oddělení, tel. 974 878 740, mobil 723 721 669
- **Okresní soud a prokuratura v Nymburce** (JUDr. Novotná) □ **Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu Praha** – p. Prouzová
- **DDM Nymburk, ZUŠ Nymburk, Dům Symfonie Poděbrady** – nabídka volnočasových aktivit, organizace odborných soutěží
- **KÚ Středočeského kraje**, odbor školství
- **K-centrum**, Osadní 2, 170 00 Praha 7, tel. 283 872 186, nízkoprahové zařízení

Triangl, Thomayerova nemocnice, pavilon G4, Vídeňská 800, Praha 4, tel. 261 081 111 – poradenství, ambulantní péče, stacionář, lůžková péče, víkendové aktivity, pro děti školního věku (10 – 15 let)

Anonymní linka pomoci v krizi, 974 834 688

- **Linka důvěry, 293 01 Mladá Boleslav, Dukelská 198, tel. 326 741 481**
- **Linka důvěry, 284 01 Kutná Hora, Česká 325, tel. 327 511 111, 602 874 470**
- **Linka bezpečí, tel. 800 155 555 (zdarma)**
- **Národní linka prevence AIDS, tel. 800 144 444**

9 Program proti šikanování

Nejlepší primární prevencí proti šikanování a násilí je:

- budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem
- budování a udržení zdravého sociálního klimatu ve třídě a škole
- jednotný přístup všech pedagogů dostatečně erudovaných v dané problematice.

Vytváření zdravé školy se nám dlouhodobě daří.

- Pedagogové odborně předcházejí projevům šikanování a respektují přitom individualitu žáků, jejich věkové zvláštnosti a uspořádání třídy. Těžiště primární prevence šikanování spočívá zejména v systematické práci třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách. Učitelé pracují se skupinovou dynamikou třídy, podporují růst pozitivních vztahů ve třídě, pomáhají okrajovým a izolovaným žákům.
- Neméně důležitou roli zde hrají i výukové předměty, které mají vztah k prevenci rizikového chování žáků (dramatická výchova, občanská nauka, základy společenských věd atd.).
- Na aktualizaci školního řádu se podíleli nejen pedagogové ale i žáci. Členové Školské rady gymnázia schválili aktualizovaný školní řád Gymnázia Čelákovice. Tento by měl chránit všechny žáky před zvlí a násilím. Nejen učitelé dohlížejí na respektování školního řádu.
- Třídní učitelé informují zákonné zástupce žáků na třídních schůzkách Gymnázia Čelákovice. V případě potřeby jsou svolávána i mimořádná setkání s rodiči.
- Škola organizuje také řadu volnočasových aktivit mimo vyučování, které přesahují oficiální rámec činnosti třídy (kurzy, sportovní turnaje, apod.).
- Na škole realizujeme řadu programů zaměřených na primární specifickou prevenci pro třídní kolektivy ve škole (např. na třídnických hodinách) nebo na kurzech, které jsou povinnou součástí Školního vzdělávacího programu Gymnázia Čelákovice.
- Využíváme vrstevnických programů – prožitkové kurzy.
- Spolupracujeme s odborníky zabývajícími se specifickou primární prevencí.
- Využíváme intervenční programy při léčbě celých skupin: intervence výchovné poradkyně a školního metodika prevence ve spolupráci s třídními učiteli.

Školní metodička prevence realizuje sekundární prevenci: diagnostiku problémové třídy, v případě potvrzení šikany realizuje první pomoc, krizovou intervenci – individuální práci s protagonisty šikanování, práci s rodinou, rodiči oběti a agresorů, spolupracuje s institucemi, které se přímo podílejí na prevenci šikany.

- Školní poradenské služby poskytují výchovné poradkyně a školní metodička prevence, dále spravují odbornou knihovnu.
- Školní metodička prevence kvalitativně evaluuje Program proti šikanování a vede evidenci žáků s rizikovým chováním.
- Součástí Programu proti šikanování je i vzdělávání školního metodika prevence a dalších pedagogů.

Znalost vnitřního vývoje šikanování umožňuje respektovat jednotlivé stupně obtížnosti léčby, diferencovat pomoc a promyšleně volit diagnostické, popř. terapeutické postupy při počáteční a pokročilé šikaně.

Nepřímé znaky šikanování - doporučení učitelům

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- žák o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Doporučení rodičům

- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- nechce jít ráno do školy, dítě odkládá odchod z domova, možno pozorovat strach, ztráta chuti k jídlu
- různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě; odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma; své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jí podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich

- honění, strkání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

V Čelákovících dne 6. 9. 2019

Mgr. Barbara Holubcová (ředitelka školy)

Mgr. Pavla Černá (vedoucí organizačně správní složky)

Mgr. Lucie Muzikářová (školní metodik prevence)

Mgr. Eva Švecová (výchovný poradce)